ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

ΤΖΙΑΚΟΜΟ ΠΟΥΤΣΙΝΙ

Ποιὸς δὲν ἔχει ἀκούσει ἢ δὲν ἔχει τραγουδήσῃ τοὐλάχιστον ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν «Τόσκαν» ἢ τὴν «Μποέμ»; Ὅλοι μας ἀσφαλῶς. Καὶ ὅλοι φυσικὰ γνωρίζουν τὸν συνθέτην τῶν ὡραίων αὐτῶν μελοδραμάτων, τὸν Τζιάκομο Πουτσίνι, ποὺ πέθανε τὴν περασμένη βδομάδα καὶ τὸν θρηνεῖ σήμερα ἡ Ἰταλία καὶ μαζί της ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος ποὺ ἔννοιωσε τὴ γοητεία τῆς μουσικῆς ἐκφράσεώς του καὶ ἀγάπησε μὲ πάθος τὴ γλύκα τῆς μελωδικῆς του συνθέσεως.

Τζιάκομο Πουτσίνι

Καταγόμενος ὁ Πουτσίνι ἀπὸ μίαν οἰκογένειαν ποὺ αἰῶνα ὁλόκληρο παρουσίαζε διαφόρους συνθέτας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, συνέχισε τὴν παράδοσι αὐτή, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἀπίστησε πρὸς τὸ θρησκευτικὸν μέλος καὶ ἀφωσιώθηκε στὴν ὄπερα. Ἡ πρώτη του ἐμφάνισις ἦταν θριαμβευτική. Κατόπιν μὲ τὴ «Μποέμ», τὴ «Μπατερφλάϋ», τὴ «Μανόν», τὴν «Τόσκα» καὶ τὰ ἄλλα του ἔργα κατέκτησε τὴν Ἰταλία σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε ἕνας φίλος του νὰ τοῦ πῇ μιὰ μέρα τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικόν: «Ἄκου, Τζιάκομο, τὸ ξέρεις πὼς ἔχεις μεταβλῃ τὴν Ἰταλίαν σ' ἕνα ἀπέραντο νεκροταφεῖο μὲ τὴν «Τόσκα» σου;» Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πουτσίνι δὲν καταλάβαινε, ὁ φίλος του τοῦ ἐξηγήθηκε ὡς ἑξῆς: «Νά, ὅπου κι' ἂν πᾷς ἀκοῦς ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ νὰ φωνάζουν μὲ ὅλην τους τὴν δύναμη: «Πεθαίνω ἀπελπισμένα!» Ὁ φίλος τοῦ συνθέτου ὑπονοοῦσε τὸ γνωστὸ στίχο τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Καραβαδόση στὴν «Τόσκα», ποὺ τὸν ἀκοῦμε συχνὰ καὶ στὴν Ἀθήνα. Τὸ τελευταῖον του ἔργον ὑπῆρξεν ἡ «Τουραντὸ» ποὺ εἶχε προαγγελθῆ γιὰ τὴ φετεινὴ σαιζὸν τῆς «Σκάλας» τοῦ Μιλάνου.

Ὁ Τζιάκομο Πουτσίνι πέθανε στὰς Βρυξέλλας ὅπου εἶχε μεταβῆ ὅπως ὑποστῇ ραδιοθεραπείαν, καθόσον ἔπασχεν ἐκ καρκίνου τοῦ λάρυγγος. Ἦτο ἡλικίας 66 ἐτῶν.

Ὁ Πουτσίνι εἶχεν ἐκλεγῇ ἐσχάτως καὶ γερουσιαστής.

Φιλόμουσος

ΤΑ ΔΙΑΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΟΤΙ

Διατὶ ὅταν ὁ ἄνεμος πνέῃ ἐξ ἀνατολῶν ὑπάρχει λιγώτερη δροσιά, παρὰ ὅταν πνέῃ ἐκ δυσμῶν; **Διότι** οἱ ἀνατολικοὶ ἄνεμοι περνοῦν ἀπὸ τὴν ἤπειρον καὶ γι αὐτὸ φθάνουν ἐδῶ ξηροί, ἐνῷ οἱ δυτικοὶ ἄνεμοι διερχόμενοι ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, φθάνουν ὑγροί.

Διατὶ τὰ μαῦρα καπέλλα κοκκινίζουν ὅταν ἐκτεθοῦν στὸν ἀέρα τῆς θαλάσσης; **Διότι** ἡ βαφὴ τῶν καπέλλων αὐτῶν περιέχει σίδηρον, ὁ ὁποῖος ἑνούμενος μὲ τὸ χλώριον ποὺ ὑπάρχει στὸν θαλασσινὸν ἀέρα, σχηματίζουν τὸν χλωριοῦχον σίδηρον, ὅστις ἀποσυντίθεται μετ ὀλίγον καὶ σχηματίζει τὸ ἔνυδρον ὀξείδιον τοῦ σιδήρου, τοῦ ὁποίου τὸ χρῶμα εἶνε βαθὺ κόκκινο.

Διατὶ ἡ ἑσπερινὴ δρόσος εἶναι νοσηρά; **Διότι** ὁ πλήρης ὑδρατμῶν ἀὴρ τῆς ἀτμοσφαίρας περιέχει διαλυμένες μερικὲς οὐσίες, ποὺ μεταδίδουν σ αὐτὴν νοσώδεις ἰδιότητας. Μέρος τῶν οὐσιῶν αὐτῶν κάθεται ἐπάνω στὸ δέρμα τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν δροσιὰ καὶ τοῦ μεταδίδει διαφόρους ἀσθενείας.

Ὁ κ. Ἄσοφος

πάρῃ τίποτε.

— Κλέφτη, κλέφτη! φώναζε σὰν τρελλός.

Σὰν μανιακὸς, κατέβασε ἀποτόμως τὸ βαρὺ σκέπασμα τῆς ἀρτοθήκης κ ἔκλεισε μέσα τὸ κεφάλι τοῦ Δανιήλ, ποὺ σπάραζε ἀπελπιστικά, σὰν ζῶο πιασμένο στὴν παγίδα. Ὁ Λοὺκ τὸ κρατοῦσε καλά, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τοῦ αἰχμαλώτου. Εἶχε χάσει κάθε συνείδηση τοῦ τί ἔκανε. Πίεζε μ ὅλο του τὸ βάρος, σὰ νὰ ἤθελε ν ἀποκεφαλίσῃ τὸν ἀδερφό του. Τὸ σκέπασμα ἔτριζε, ἔμπαινε μεσ' στὴ σάρκα, ἔσπαζε τ ἀγγεῖα τοῦ λαιμοῦ, κ ἐτρύπαγε τὶς ἀρτηρίες καὶ τὰ νεῦρα, τόσο ποὺ τέλος ἕνα σῶμα ἀδρανὲς κρεμάστηκε ἀπ τὴν ἀρτοθήκη, ἕνα σῶμα ποὺ δὲν ἔδινε πιὰ κανένα σημεῖο ζωῆς....

Ὁ Λοὺκ, βλέποντας ἔξαφνα τὸ δολοφονημένο σακάτη, ἐπάγωσε! Ἕνας τρόμος τρελλὸς πλημμύρισε τὴν ψυχή του. Τρέμοντας, καταζαλισμένος, ταλαντευόμενος, ἔκανε τὸ γύρο τῆς κάμαρης ποὺ ἡ ἀνταύγειες τοῦ κεριοῦ τὴ γιόμιζαν ἀπὸ τρόμους, ἄρπαξε ὅλα μαζὶ τὰ σκεπάσματα, τὰ ἔσυρε χάμω, κατρακύλισε κι αὐτός, σκεπάστηκε ὁλόκληρος καὶ χώθηκε κάτ ἀπ τὸ κρεββάτι του. Μέσ στὴ σιωπὴ ποὺ τὸ σφάζουν! Τὸ πτῶμα τοῦ Δανιὴλ κρεμότανε ἀπ τὴν κασέλα τοῦ ψωμιοῦ ἀδρανές, φρικτό, ἀκίνητο...

G. D'ANNUNZIO

Η ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ Ι. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

[Εὐγενῶς παραχωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του κ. Γ. Τσακασιάνου]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Ὁ παρθενικώτατος, ὁ ἅγιος ἐκεῖνος τῆς Ἑβραιοπούλας μου ἔρως, ποῦ ἄλλη φορὰ

«Μοῦ φώτιζε τοὺς λογισμοὺς κι ἀνύψωνέ με ὁ πόνος
σ ἄγνωστους κι ἄϋλους κι ἄφταστους, πλῆθος αἰθέριους κόσμους
ποὺ πνὲς καὶ σβύνεις κι ἀναζῇς κι αἰώνια, λές, γιεννιέσαι!

Ὁ αἰθερόλαμνος καὶ ὀνειροπλέχτης ἐκεῖνος ἔρως, ἀποστρέφετο τώρα τὸν χαμηλὸν ἀποστάτην, μ ἐβδελύσσετο.

Ἔτσι λοιπὸν ἀπὸ τὸ μολυσματικὸ δάγκωμα τῆς Κεβούλης, μ' ἔσωσεν ὁ σάρακας τῆς Νένος καὶ ἀπὸ τοῦτον ὁ βραχνᾶς τῆς Τέτας, τὸν ὁποῖον διεδέχθη ὁ καρκῖνος τῆς Ἀνθούλας. Μέσα δὲ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν σαπίλα, παρουσιάσθη ὡς σωτήρ μου μιὰ ξανθὴ—ξένη ἐτούτη—ἠθοποιός, ἥτις μὲ κατέστησε τέλειον τοῦ τερατώδους ἐκείνου βίου θεατρῖνον!

Μιὰ ἀπὸ τὰς μικρὰς ἀποδείξεις τῆς ὀπισθοδρομικῆς τούτης τελειοποιήσεώς μου εἶναι καὶ ἡ ἀκόλουθη:

Αὐτὴ ἡ ξανθὴ πανουκλίτσα πείσμωσε μιὰ βραδιὰ «ἔτσι, γιατὶ ντράπηκα, λέει νὰ περάσω μαζύτης, ἀπὸ τὸ πολυσύχναστο πλάτωματῶν Ἁγίων Πάντων.» Ξαναγυρίσαμε, λοιπόν, εἰς τὸ σπῖτι μὲ τὰ μοῦτρα κ οἱ δυὸ κατεβασμένα. Ἐκεῖ δὲ ποὺ ἄρχισε νὰ γδύνεται καὶ νὰ πετᾷ σὰν φρενιασμένη τὰ φορέματά της ἐδῶ κ ἐκεῖ, γυρίζει ἔξαφνα, φαρμακερὴ σὰν τὴν ὀχιά, καὶ μοῦ λέγει:

— Θηρίο!... νά, θὰ ἰδῆς τώρα τί θὰ κάμω ἐξ αἰτίας σου!

Κ ἔτσι μισοντυμένη ὡς εὑρίσκετο, καὶ χωρὶς νὰ βάλῃ καπέλλο, πηδᾷ τὴς σκάλες σὰν δαίμονας, βγοίνει ἔξω στὸ δρόμο καὶ τρέχει πρὸς τὸ Πόρτο. Τρέχω κι ἐγὼ πίσωθέ της, τρέχουν καὶ τὰ δυὸ μωρά της ὀλολύζοντα. Ἡ ἀκολουθία τῶν περιέργων ὅλο καὶ αὐξάνει, ξοπίσω μας. Τέλος φθάνει στὸ ἄκρον τοῦ Πόρτου στὴν τσίμα, ὡς λένε. Ἡ Εἰρήνης, δὲν εἶχε ποῦ πλέον νὰ προχωρήσῃ. Σταματᾷ καὶ παρατηρεῖ ὁλόγυρά της... Αἴφνης:

— Τὰ παιδιά μου, τὰ παιδάκια μου! φωνάζει ὡς φρενοβλαβής. Ἐκεῖνα τὰ κακόμοιρα τρέχουν σιμά της.

— Μαμάκα, μαμάκα!... πᾶμε σπῖτι μας! ξεφωνίζουν τρεμουλιασμένα. Ἡ καλή τους ἡ μαμάκα σκύβει καὶ τὰ καταφιλεῖ γιὰ τελευταία φορά... «τὰ πτωχά της»!

Ἐγὼ—τέλειος τώρα θεατρῖνος, καθὼς εἴπαμε:

— Ἔλα, ἀρκεῖ πειά, τῆς λέγω· τὰ φίλησες τὰ παιδιά σου..... Πνίξου, τέλος, μούμια, γιὰ νὰ σωθοῦνε πλέον καὶ αὐτὰ ἀπὸ ἕνα τέτοιο τέρας!

— Ἡ ἀκολουθία γελᾷ.

— Ὁμιλεῖς ἀκόμη, φονιὰ τῆς καρδιᾶς μου; Μούμια, ἔ; Βασίλισσα, λέγε με, βασίλισσα, ναί!

— Σὲ λέω καὶ αὐτοκρατόρισσα... ἀρκεῖ νὰ πνιγῇς!

— Ἄ, νομισες ὅτι παριστάνω, θηρίον, ἄ, ὄχι... Νά... τέκνα μου, σᾶς ἀφήνω...

Καὶ ὁρμᾶ ἡ σκύλλα πρὸς τὴ θάλασσα μὲ σταθερὴ πλέον ἀπόφαση..

Ἡ ἀκολουθία τρομάζει.

— Ἄ, ὄχι, θηρίον!—γυρίζει πάλι καὶ μοῦ λέγει—δὲν θὰ γίνῃ αὐτό σου τὸ κέφι. Δὲν χάνω τὴ ζωή μου ἐγώ, γιὰ νὰ γράφῃς ἐσὺ ποιήματα!... Ἔννοια σου, καὶ ἡ Μαίρη δὲν εἶνε τρελλή!

— Κύριοι, τελείωσε ἡ παράστασις! γυρίζω τότε καὶ λέγω πρὸς τοὺς ἐκεῖ συναθροισμένους. Κάνετε λίγη θέση, παρατηρῶ, γιὰ νὰ συνοδεύσω τὴν κυρία πρωταγωνίστρια!

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ρωτοῦσε κάποιος τὸ θεῖο μου:

— Πῶς ἐλέγετο, κὺρ Διονυσάκη, ἡ κωμωδία τὴν ὁποίαν ἔπαιξαν χθὲς τὸ βράδυ στὸ Πόρτο ὁ Γιαννάκης μὲ τὴ Μαίρη;

Καὶ ὁ θεῖός μου ἀφελέστατα:

— «Βρῆκε ἡ κάμπα τὸ σκαθάρι».

Παρασυρόμενος ἀπὸ τ' ἁμαρτωλά μου αὐτὰ ἐπεισόδια, κόντεψα νὰ παραλείψω τὸ πρῶτο ταξεῖδι ποὺ ἔκανα εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1877.

Ἐκεῖ, ὁ πρῶτος μὲ τὸν ὁποῖο συναντήθηκα εἶταν ὁ φίλτατός μου διασάρχης κ. Δ. Ταβουλάρης, ὅστις εὐθὺς — εὐθὺς μὲ ὡδήγησεν εἰς ὅλα τὰ γραφεῖα τῶν δημοσιογράφων. Μὲ πρωτοπῆγε, θυμοῦμαι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἐφημερίδος» ὅπου ὁ μακαρίτης Δημ. Κορομηλᾶς μαζὶ μὲ τοὺς πολυφιλήτους κ. κ. Ἰω, Καμπούρογλου καὶ Ἀ. Μωραϊτίδην μοῦ ἔσφιξαν τὸ χέρι φιλικώτατα. Ἐκεῖ δὲ ποὺ ἄρχισαν νὰ πλέκουν ἀπὸ τὰ εὐγενέστερα τῆς ψυχῆς των ἄνθη τὸ τιμητικώτερο τῆς ζωῆς μου στεφάνι, τοὺς εἶπα κατακόκκινος ἀπὸ ἐντροπὴ ὅτι «ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ ἕνα φτωχὸ μπαρμπερόπουλο». Ὁ κ. Καμπούρογλους, ὡς νὰ μὴν ἐπίστεψε, ἐρωτᾷ δι ἑνὸς βλέμματός του τὸν κ. Ταβουλάρην, ὅστις δι ἑνὸς ἄλλου βλέμματός του ἐπεσφράγισε τὴν φοβερὰν ἀλήθειαν.

(Ἀκολουθεῖ)